

Newsletter analityczny nr 39 (13-3.11.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 13 października – 3 listopada 2015.

Najważniejszym wydarzeniem minionych trzech tygodni były wybory parlamentarne oraz związany z nimi koniec kampanii wyborczej. W UE w ciągu minionych tygodni osiągnięciem dyskusji była kwestia budowy Nord Stream II.

Komentarz:

27 października Prezydent Andrzej Duda zawetował ratyfikację tzw. „poprawki dauhańskiej” do protokołu z Kioto. Odrzucenie prezydenckiego weta jest możliwe większością kwalifikowaną 3/5 głosów w obecności połowy ustawowej liczby posłów. Wetem zajmie się już sejm wybrany 25 października i nie należy oczekiwać odrzucenia sprzeciwu prezydenta przez Parlament, w którym większość ma Prawo i Sprawiedliwość. Z punktu widzenia ochrony klimatu i przygotowań przed COP w Paryżu, który rozpocznie się 30 listopada, ten akt nie ma istotnego znaczenia. Jest on jednak w sensie politycznym sygnałem dla państw „starej” Unii Europejskiej, iż kwestia polityki klimatyczno-energetycznej, a szczególnie Pakietu Klimatyczno-Energetycznego 2030 oraz Unii Energetycznej nie jest sprawą zamkniętą.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż mimo czytelnego sprzeciwu Komisji Europejskiej oraz niektórych państw (w tym Polski) kontynuowany jest projekt budowy Nord Stream II. Projekt ten popierany jest nie tylko przez niemieckie firmy energetyczne, ale również przez rządy Niemiec i Francji, powołano także wspólną Niemiecko-Rosyjską Komisję. Przy wzrastającej międzyrządowości w zakresie polityki energetycznej i ogólnej tendencji do warunkowości polityk europejskich trudno będzie zablokować realizację Nord Stream II. W związku z tym, iż projekt ten jest skrajnie niekorzystny nie tylko dla państw Europy Środkowo-Wschodniej oraz Ukrainy (zmieniające jeszcze bardziej relacje współzależności na

zależności w obszarze gazu) jest bardzo prawdopodobne, iż Polska będzie zmuszona do kontestowania polityki klimatyczno-energetycznej w celu zablokowania realizacji projektu Nord Stream II. W tym kontekście należy czytać weto zgłoszone przez prezydenta Andrzeja Dudę.

Wsparcie polityczne dla Nord Stream II udzielone przez Niemcy i Francję, czyli dwa kluczowe państwa Unii Europejskiej, wbrew słabszym członkom wspólnoty i Komisji Europejskiej może przekreślić kompromis zawarty przez wszystkie państwa Unii Europejskiej, które zgodnie przyjęły Pakiet Klimatyczno-Energetyczny 2030 uznając go za mądry i oparty na solidarności. Z tej perspektywy idea Unii Energetycznej, która mogła być pociągającym projektem politycznym wzmacniającym spójność Unii i jej pozycje międzynarodową także staje się coraz trudniejsza do realizacji.

Europa i świat:

14.10 – Władimir Putin w odpowiedzi na zarzuty kierowane przez niektóre państwa UE stwierdził, że Nord Stream II „ma na celu pozbawienia kogokolwiek możliwości tranzytowych.

14.10 – Przedstawiciele koncernu Toyota zapowiedzieli, że do 2050 roku firma będzie produkować wyłącznie samochody z silnikami hybrydowymi i ogniwami wodorowymi.

14.10 – Szwecja zapowiedziała przedterminowe zamknięcie dwóch reaktorów w elektrowni jądrowej w Oskarshamn.

15.10 – Parlament Europejski wezwał do przyjęcia ambitnego i wiążącego prawnie globalnego porozumienia klimatycznego podczas grudniowej konferencji COP21 w Paryżu.

15.10 – Chiński rząd przyjął nowy cel potencjału fotowoltaicznego, według którego w 2020 roku moc zainstalowanych kraju systemów wyniosła 150 GW.

15.10 – Jean-Claude Juncker, przewodniczący Komisji Europejskiej stwierdził, że budowa polsko-litewskiego połączenia gazowego „to inwestycja na rzecz unii energetycznej, która nam się zwróci”.

15.10 – Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej poinformowała, że Iran w terminie wywiązał się z przekazania danych na temat rozwoju swojego programu atomowego.

20.10 – 81 firm z USA, zatrudniających w sumie ponad 9 mln osób, zobowiązało się do walki z ociepleniem klimatu m.in. poprzez redukcję emisji CO₂.

20.10 – Według Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), Unia Europejska w 2020 roku osiągnie narzucony na siebie cel redukcji emisji.

20.10 – 154 przywódców religijnych z całego świata podczas spotkania w Bonn wezwało do zaangażowania się przez rządy państw do zmniejszania wykorzystywania paliw kopalnych oraz zaniechały emisji gazów cieplarnianych do roku 2050.

20.10 – Komisja Europejska jest niezadowolona z projektu porozumienia klimatycznego, które ma zostać przyjęte na światowej konferencji w grudniu w Paryżu.

21.10 – Orlen Deutschland, spółka zależna PKN Orlen przejęła 13 stacji benzynowych marki SUN zlokalizowanych w Berlinie.

21.10 – Greenpeace złożył ofertę na przejęcie kopalni węgla brunatnego w Niemczech, której właścicielem i operatorem jest Vattenfall.

22.10 – Jerzy Buzek oraz litewski poseł Algirdas Saudargas zorganizowali w Parlamencie Europejskim Okrągły Stół pt. „Regionalne projekty infrastruktury energetycznej – sukcesy, szanse, wyzwania”.

23.10 – Rosneft zadeklarował, że europejscy inwestorzy będą mogli wziąć udział w projektach wartych około 100 mld USD w ramach budowy mostu energetycznego między Rosją a Europą oraz, między Rosją a Azją i Pacyfikiem.

23.10 – Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej (IRENA) przedstawiła narzędzie o nazwie Global Wind Atlas, który umożliwi ocenę warunków wietrzności występujących na trzech różnych wysokościach.

26.10 – W Bonn negocjatorzy ze 195 krajów przyjęli nowy projekt tekstu, który ma być podstawą do negocjacji na światowej konferencji klimatycznej COP21.

26.10 – Aleksander Nowak, minister energetyki Rosji stwierdził, że Iran jest obecnie dla Rosji największym partnerem handlowym na Bliskim Wschodzie, a jednym z obszarów współpracy ma być sektor energetyczny.

28.10 – Marosz Szefczowicz, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej ds. Unii Energetycznej stwierdził, że kraje Unii Europejskiej muszą pogodzić różnorodne interesy w celu budowy unii energetycznej.

28.10 – Parlament Europejski znówelizował dyrektywę o krajowych pułapach zanieczyszczeń powietrza.

28.10 – Koncern Honda zapowiedział wprowadzenie na rynek w 2016 roku samochodu napędzanego wodorem.

28.10 – Sigmar Gabriel, wicekanclerz Niemiec opowiedział się podczas wizyty w Moskwie za szybką realizacją projektu budowy gazociągu Nord Stream II.

28.10 – Ségolène Royal, francuska minister ekologii i zrównoważonego rozwoju podczas spotkania z rosyjskim ministrem energetyki Aleksandrem Nowakiem potwierdziła chęć udziału Francji w projekcie budowy Nord Stream II.

29.10 – Aleksander Nowak, minister energetyki Rosji, zapowiedział powołanie z Niemcami wspólnej agencji energetycznej.

2.11 – Segolene Royal, minister energetyki, ekologii i zrównoważonego rozwoju Francji opowiedziała się za zwiększeniem kosztów uprawnień do emisji CO₂ w Europie.

2.11 – Wazila Hudak, minister gospodarki i energetyki Słowacji, zapowiedziała wizytę w Moskwie w celu rozmów na temat przyszłości tranzytu rosyjskiego gazu przez terytorium kraju.

2.11 – Prezydenci Chin i Francji - Xi Jinping i Francois Hollande wyrazili zgodę co do zawarcia na paryskiej konferencji klimatycznej COP21 "ambitnego i prawnie wiążącego porozumienia".

3.11 – Greenpeace został wyłączony z możliwości zakupu aktywów kopalń odkrywkowych Vattenfalla.

Polska:

13.10 – Radni gmin Choczewo, Gniewino i Krokowa, gdzie znajdują się rozważane lokalizacje elektrowni atomowej wyrazili niezadowolenie ze współpracy ze spółką PGE EJ 1 sp. z o.o.

13.10 – Barbara Nowacka, liderka Zjednoczonej Lewicy podczas spotkania z wyborcami na śląsku stwierdziła, że sposobem na pomoc sektorowi górniczemu jest jego połączenie z energetyką oraz zmniejszenie obciążeń podatkowych.

13.10 – Premier Ewa Kopacz podczas spotkania w Szczecinie zadeklarowała, że „chce opierać bezpieczeństwo energetyczne na polskim węglu”.

13.10 – Ryszard Petru, lider ugrupowania .Nowoczesna podczas spotkania z przedstawicielami związków zawodowych w kopalni Bogdanka stwierdził, że jest ona

najlepszym przykładem tego, że prywatyzacja kopalń jest sposobem na rozwiązanie problemów górnictwa.

14.10 – Ministerstwo Gospodarki zadeklarowało przeznaczenie 12 mld PLN na wsparcie sektora energetycznego w latach 2014-2020.

14.10 – AGH i Grupa Azoty podpisały umowę o współpracy nad technologią zgazowania węgla.

14.10 – PGE Polska Grupa Energetyczna oddała do użytku pierwszą elektrownię fotowoltaiczną o mocy 0,6 MW w Międzybrodziu Żywieckim.

15.10 – Podpisano umowę ws. finansowania budowy połączenia gazowego między Polską a Litwą.

15.10 – Beata Szydło, kandydatka PiS na premiera pozytywnie oceniła podpisanie umowy o budowie interkonektora pomiędzy Polską a Litwą.

17.10 – Prezydent Andrzej Duda powołał Narodową Radę Rozwoju (NRR).

18.10 – Janusz Piechociński, minister gospodarki, stwierdził że powinno powstać ministerstwo energetyki, a nadzór nad spółkami strategicznymi powinien zostać przeniesiony z Ministerstwa Skarbu Państwa do Kancelarii Premiera.

19.10 – Mieszkaniec Rybnika złożył pozew przeciwko Ministerstwu Środowiska ws. naruszenia dóbr osobistych spowodowane zanieczyszczonym powietrzem w Rybniku.

19.10 – Z badania TNS dla Greenpeace wynika, że 58% respondentów jest zdecydowanie za zwiększeniem udziału energii z OZE.

19.10 – PGE EJ1 sp. z o.o. opublikowała Kartę Informacyjną dla budowy elektrowni jądrowej, która ma być podstawą do wszczęcia procedury oceny oddziaływania na środowisko.

19.10 – Marcin Korolec, pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej, przedstawił unijnemu komisarzowi ds. klimatu polskie postulaty dotyczące zmiany systemu handlu emisjami CO₂.

20.10 – W ocenie prof. Władysława Mielczarskiego, w Polsce istnieje 80-procentowe prawdopodobieństwo wystąpienia blackoutu w ciągu 3-4 lat bez środków zaradczych.

20.10 – Volkswagen zapowiedział sprowadzenie do serwisów 150 tys. samochodów sprzedanych w Polsce w celu rozwiązania problemu nadmiernej emisji spalin.

21.10 – Prawo i Sprawiedliwość wystąpiło do sądu o unieważnienie transakcji sprzedaży spółki PKP Energetyka.

22.10 – Z badania przeprowadzonego przez Millward Brown Polska wynika, że bez względu na preferencje polityczne 81% respondentów opowiedziało się za obecnością państwa w energetyce.

22.10 – Premier Ewa Kopacz stwierdziła, że rząd zrealizował styczniowe porozumienie z górnikiemami.

22.10 – Komisja Europejska wezwała Polskę do pełnego wdrożenia do krajowych przepisów dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

22.10 – Beata Szydło, kandydatka PiS na premiera, powiedziała w wywiadzie dla TV Trwam, że „łączenie górnictwa i energetyki to dobry kierunek”.

23.10 – Ryszard Petru, lider ugrupowania .Nowoczesna stwierdził, że „prywatyzacja jest jedynym rozwiązaniem dla nierentownego górnictwa”.

26.10 – Ministerstwo Gospodarki przekazało pod obrady rządu projekt rozporządzenia w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy.

26.10 – Ministerstwo Spraw Zagranicznych zapewniło, że interweniuje w sprawie projektu Nord Stream 2 w Komisji Europejskiej oraz w bilateralnych relacjach z Niemcami.

26.10 – Krzysztof Sędzikowski, prezes Kompanii Węglowej zapowiedział, że z końcem roku zrezygnuje ze stanowiska.

27.10 – Andrzej Duda zawetował ustawę o lasach państwowych.

28.10 – Zdaniem Andrzeja Szalamachy, eksperta PiS, problem górnictwa powinien być jedną z pierwszych kwestii, którą zajmie się nowy rząd.

28.10 – Polska i Chiny podpisały memorandum ws. współpracy w geologii i górnictwie.

28.10 – Siedmiu nowowybranych posłów z południowej Wielkopolski popiera protest przeciwko powstaniu kopalni odkrywkowej w regionie.

28.10 – Prezydent Andrzej Duda podpisał nowelizację ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

29.10 – Według raportu „Wpływ energetyki wiatrowej na polski rynek pracy” opublikowanego przez Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych zatrudnienie za 15 lat w branży związanej z energetyką wiatrową i sektorach powiązanych może znaleźć nawet 42 tys. osób.

29.10 – Henryk Kowalczyk, poseł PiS, stwierdził, że jego zdaniem budowa elektrowni atomowej nie jest opłacalna.

29.10 – Marcin Korolec, wiceminister środowiska, stwierdził, że Polska stara się o uzyskanie mandatu negocjacyjnego na szczycie klimatycznym ONZ w Paryżu.

29.10 – Zmarł prof. Krzysztof Żmijewski, który był promotorem idei zrównoważonego rozwoju, gospodarki niskoemisyjnej, rozproszonych i odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej.

29.10 – Według Janusza Steinhoffa, byłego wiceministra gospodarki, powołanie Ministerstwa Energetyki wymaga nowelizacji ustawy o działach administracji rządowej.

2.11 – Katowicka prokuratura okręgowa wszczęła śledztwo w sprawie styczniowego porozumienia strony rządowej ze związkami zawodowymi ws. górnictwa.

3.11 – Gazoport w Świnoujściu znalazł się na liście firm o szczególnym znaczeniu dla obronności kraju.

Warszawa, 5 listopada 2015r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH, laureat RENERGY AWARD 2015 w kategorii osobowość roku, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.